Sri Ramana Maharshi Jivan ane Karya Gujarati Yogeshwara ji – Archives from Indiaspirituality Blog

Thursday, May 22, 2008

A Gujarati Supersite for Spiritual Aspirants

મનુષ્યજીવનનું ધ્યેય ઇશ્વરની પ્રાપ્તિનું છે.

The ultimate aim of human life is Self-Realization.

- Shri Yogeshwarji

સ્વર્ગારોહણમાં આપનું સ્વાગત છે.

Author of more than hundred books, Shri Yogeshwarji was a self-realized saint, an accomplished yogi, an excellent orator and an above par spiritual poet and writer. This site highlights his life and works with the help of his inspirational writings, articles, books, bhajans, lectures, letters, poems, Q&A and teachings. You can explore Ramayan, Bhagavat, Mahabharat, Bhagavad-Gita, Upanishads, Yoga-Sutra, Gopi Geet, Shivmahimna stotra and Vishnu Sahasranam text with his Gujarati translation and comments.

You can also explore Maa Sarveshwari's bhajans in her own voice as well as Yogeshwarji's bhajans in Ashit & Hema Desai's voice from our audio section. Adhyatma - a spiritual Gujarati monthly and Yogeshwarji's literary work in e-book format are available for online reading. If you like, please sign our Guest book. We welcome your questions, comments and suggestions.

A Must see for Spiritual Aspirants.

Visit this website

Read More about Shri Yogeshwarji

Vishistha Anubhava (વિશિષ્ટ અનુભવ) - Ramana Maharshi

(If you cannot read properly, please copy paste the article into a word document). Doc Created by Itrans scheme.

સરિતાના શાંત પ્રસન્ન પ્રવાહમાં તરંગ પેદા થાય એવી રીતે એમના જીવનમાં આત્માભિમુખ

વૃત્તિ અથવા આત્મવિકાસની ભાવના સૌથી પ્રથમ કેવી રીતે પેદા થઈ ? કેટલાક સાધકોના સંબંધમાં બને છે તેમ એમના જીવનમાં કોઈ વિરોધ, વિપત્તિ કે દુઃખદર્દનો પ્રસંગ નહોતો બન્યો. સંસારના વિષમ વિરોધાભાસી વાતાવરણે એમના પર કોઈ વિપરીત વિકૃત અસર કરી હોય એવું પણ નહોતું બન્યું. એમના જીવનમાં સૌથી પહેલાં જે જાગૃતિ આવી તે આત્મવિચારથી જ આવેલી. અને એવી વિચારપ્રેરિત વિવેકવતી જાગૃતિ જ જીવનમાં ચિરસ્થાયી ઠરીને જીવનને જ્યોતિર્મય કરે છે. દુઃખ, પીડા કે પ્રતિકૂળતાના પરિણામરૂપે પ્રાપ્ત થતી જાગૃતિ, સંજોગો સુખદ અથવા સાનુકૂળ થતાં, કોઈવાર શમી જવાનો કે મંદ પડવાનો સંભવ રહે છે ખરો. પરંતુ સદ્વિચારના પીઠબળવાળી જાગૃતિનું તેવું નથી બનતું. એ જીવનજાગૃતિ વિકાસ માટે પ્રેરક બને છે, સુખદ ઠરે છે, ને ઉત્તરોત્તર વિસ્તૃત બને છે. પોતાની એ અદ્‌ભુત જીવનજાગૃતિનો ઉલ્લેખ કરતાં પાછળથી એકવાર એમણે સહજ રીતે જ કહેલું કથાનક એમના સ્વમુખે જ સાંભળીએ :

‘મારા જીવનનું એ અદ્‌ભુત સંસ્મરણ આજે પણ એટલું જ તાજું છે, એ વખતે મારી ઉંમર પંદરથી સોળ વરસની હતી. મારૂં સ્વાસ્થ્ય તદ્દન સારૂં હતું. કોઈ પ્રકારની શારીરિક તકલીફ કે અસ્વસ્થતા ન હતી. કોઈ જાતનું દર્દ પણ ન હતું. એ દિવસોમાં એકવાર અચાનક મને એક વિલક્ષણ અનુભવ થવા લાગ્યો. મને મૃત્યુનો ભય લાગવા માંડ્યો. કોણ જાણે કેમ પણ મને એવું જ લાગ્યું કે મારૂં જીવન હવે સમાપ્ત થવાનું છે. તેની ઉપર રહસ્યમય પડદો પડવાની તૈયારી છે.’

‘એ અનુભવ અત્યંત વિલક્ષણ હતો. મારા શરીરે રોમાંચ થયાં. મને થયું કે મારા શરીરત્યાગનો સમય નજદીક આવી ગયો ? મારાથી હવે વધારે નહિ જીવી શકાય ?’

‘તે દિવસે હું એ અસાધારણ અનુભવની અસર નીચે મારા ઘરમાં એકલો જ બેસી રહ્યો. ડૉકટરે મને એ સંબંધી કશીક ઉપયોગી સલાહ આપી હોત ને ઉપચાર કર્યો હોત, પરંતુ મેં ડૉકટરને, મિત્રને કે સંબંધીને ના બોલાવ્યા. મને થયું કે મરણ પાસે આવ્યું છે તો હવે મારે શું કરવું ? મારાથી હવે નહિ બચી શકાય.’

‘મારા હાથપગને મેં તદ્દન ઢીલા અને શબની જેમ ઢીલા કરી દીધા. પ્રાણવાયુ ધીમે ધીમે ધીમો પડવા લાગ્યો.’

‘મેં મારા મનને કહ્યું કે આનું નામ મરણ. શરીરનું મરણ થવાથી તે નિષ્ક્રિય ને નિશ્ચેતન બની ગયું છે. હવે તે નકામું બની ગયું. એને હવે સ્મશાને લઈ જવામાં ને બાળી નાખવામાં આવશે. પરંતુ મરણ કોનું થયું ? શરીરનું. મારૂ નથી થયું. કેમકે હું શરીરના મરણને જોઈ શકું છું. હું નથી મરતો. શરીર શાંત થઈ ગયું છે તો પણ હું મને એવો ને એવો, શરીરથી અલગ, અનુભવી શકું છું. હું આત્મા છું. શરીર નથી. મૃત્યુ મને નથી, શરીરને છે. શરીર જ નાશવંત છે, આત્મા તો અમર છે.’

‘એ અવસ્થા દરમિયાન મને એવા વિચારો જ આવવા લાગ્યા એવું નથી સમજવાનું. મને એવી ચોક્કસ અનુભૂતિ થઈ રહેલી.’

‘એવી અનુભૂતિ મને એ પ્રસંગ પછી અવારનવાર થયા કરતી. એને પરિણામે મારા મનમાંથી મૃત્યુનો ભય કાયમને માટે દૂર થયો. હું તદ્દન નિર્ભય બની ગયો. મને કોઈપણ વ્યક્તિ કે વસ્તુમાં રસ ના રહ્યો. મારૂં મન સ્કૂલના અભ્યાસમાંથી પણ ઊઠી ગયું. જ્યારે વખત મળતો ત્યારે હું આત્માનુસંધાનના આનંદ માટે ધ્યાનમાં જ બેસવા લાગ્યો.’

‘અહમ્ પદવાચ્ય પદાર્થ જ વાસ્તવમાં સદ્વસ્તુ છે. મરણ થયા પછી એ જ એક વસ્તુ નિત્ય

અથવા અવિનાશી થઈને ટકી રહે છે. ચેતના અથવા જીવનશક્તિનાં સઘળાં કિરણો એ સનાતન તત્વમાંથી જ છૂટે છે, સર્વત્ર ફેલાય છે અને અંતે એની અંદર જ લય પામે છે. મારો એ વિચાર અનુભવાત્મક ને દૃઢ બન્યો.'

Source: Shri Yogeshwarji's biography in Gujarati on ॥ રમણ મહર્ષિ ॥
Bhagavan Ramana Maharshi : Life and works

Friday, May 23, 2008

Sri Ramana Maharshi - (આત્મભાવના) Aatmabhavana

(if you cannot read the article, than copy paste into your word document)

એ દિવસો એમના તત્કાલીન જીવનના જ નહિ, ભાવિ જીવનના પણ મહત્વના દિવસો હતા. એ દિવસો દરમિયાન ઈ.સ.૧૮૯૫ના ઓગષ્ટ મહિનામાં એક પ્રસંગ બન્યો. એ પ્રસંગ જાણે કે પરમાત્માની પરમશક્તિએ જ ગોઠવેલો. એમને એક વાર અચાનક તિરૂચ્ચુલીનો કોઈક પરિચિત માણસ મળ્યો. એ યાત્રા કરીને પાછો ફરેલો. વેંકટરામને એને પૂછ્યું કે તમે ક્યાંથી આવ્યા છો ? તો એણે ઉત્તર આપ્યો કે અરૂણાચલથી. વાત છેક જ સાધારણ હતી તોપણ વેંકટરામનને માટે અત્યંત અસાધારણ થઈ પડી. અરૂણાચલનું નામ સાંભળતાં જ એમનું અંતર આનંદથી આપ્લાવિત બની ગયું. એમને રોમાંચ થઈ આવ્યાં. એમનું અંગાંગ નાચી ઊઠયું. શરીરમાં ઝંકૃતિ પેદા થઈ. એમને લાગ્યું કે આ નામ ચિરપરિચિત છે. એના સંબંધી સાંભળ્યું છે તો આજે પણ એનું શ્રવણ મધુમય ને મંગલ લાગે છે. એના સુખમય સંસ્કારો સૂક્ષ્માતિસૂક્ષ્મ બનીને હૃદયમાં ચિરકાળથી સંઘરાયેલા હોય એવું અનુભવાય છે.

એમણે પેલા વૃદ્ધ પ્રવાસીને પૂછ્યું : 'તમે અરૂણાચલની યાત્રા કરીને તો આવ્યા પરંતુ એ અરૂણાચલ છે ક્યાં ?'

'તને એટલી ખબર નથી ?' વૃદ્ધે સ્મિત કરતાં સામું પૂછ્યું.

'ના. એટલે તો હું એની માહિતી માગું છું.'

વેંકટરામનની અજ્ઞતા દેખીને એ વૃદ્ધ પુરૂષને એના પ્રત્યે ઊંડી સહાનુભૂતિ પેદા થઈ. એણે સ્પષ્ટીકરણ કરતાં કહ્યું : 'તને ખબર નથી કે તિરૂવણ્ણામલૈ જ અરૂણાચલ છે ?'

વેંકટરામનને એ સાંભળીને શાંતિ થઈ. એમનું અંતર ભાવવિભોર ને ગદ્ ગદ બની ગયું. એમની જિજ્ઞાસાવૃત્તિ તૃપ્ત થઈ. એમના સુષુપ્ત પૂર્વસંસ્કારો સળવળી ઊઠયા. વૃદ્ધના શબ્દો એમને ખૂબ જ પ્રિય ને સુખદ લાગ્યા. એમને થયું કે જે માહિતી મેળવવાની આવશ્યકતા હતી તે જ માહિતી આવી મળી છે. એવું પણ લાગ્યું કે એ સ્થળવિશેષની સાથે પોતાનો જન્માંતરનો સંબંધ છે.

એ પ્રસંગે એમના જીવનપ્રવાહને પલટાવવામાં ને પુષ્ટ કરવામાં મહત્વનો ફાળો પ્રદાન કર્યો. એ દિવસથી એમને અવારનવાર અરૂણાચલનાં સ્વપ્નાં આવવા લાગ્યાં. અંતર એની પ્રત્યે આકર્ષાવા માંડ્યું. પોતાનું ચિરકાળથી છૂટું પડેલું કોઈક સ્વજન પોતાને ફરી પાછું બોલાવી રહ્યું હોય એવો અસાધારણ અનુભવ એમને થવા લાગ્યો.

Source: (શ્રી યોગેશ્વરજી કૃત 'રમણ મહર્ષિ : જીવન અને કાર્ય'માંથી)

Atmabhavana (આત્મભાવના) - Ramana Maharshi

(If you cannot read the article, copy paste into your word doc)

...condt.

એ પ્રસંગે એમના જીવનપ્રવાહને પલટાવવામાં ને પુષ્ટ કરવામાં મહત્વનો ફાળો પ્રદાન કર્યો. એ દિવસથી એમને અવારનવાર અરૂણાચલનાં સ્વપ્નાં આવવા લાગ્યાં. અંતર એની પ્રત્યે આકર્ષાવા માંડ્યું. પોતાનું ચિરકાળથી છૂટું પડેલું કોઈક સ્વજન પોતાને ફરી પાછું બોલાવી રહ્યું હોય એવો અસાધારણ અનુભવ એમને થવા લાગ્યો.

એ દિવસોમાં એમના હાથમાં પેરિય પુરાણમ્ પુસ્તક આવ્યું. પેરિય પુરાણ ભક્તિરસથી ભરેલો સુંદર ધર્મગ્રંથ છે. ચોર્યાસી વૈષ્ણવોની વાર્તા તથા નાભાજીના સુપ્રસિદ્ધ ગ્રંથ ભક્તમાળની શ્રેણીના એ સરસ ધર્મગ્રંથમાં ભગવાન શંકરના અનન્ય ને આજન્મ ત્રેસઠ ઉપાસકોની જીવનકથાઓનો સમાવેશ કરવામાં આવ્યો છે. દ્રાવિડ દેશમાં જન્મેલા એ એકનિષ્ઠ ઉપાસકો શંકરની પ્રેમભક્તિ દ્વારા જીવનને કૃતાર્થ કરી ગયા. શંકરની એકનિષ્ઠ આરાધનામાં ઓતપ્રોત થઈને એમના અસાધારણ અનુગ્રહરૂપે એમણે મંગલ, રસમય, પ્રેરક ભક્તિગીતોની રચના પણ કરેલી.

પ્રેમભક્તિની ભવ્ય જીવનકથાઓથી ભરેલા એ પેરિય પુરાણના પ્રસિદ્ધ પુસ્તકે બીજા અનેકની પેઠે એમને પણ પ્રેરણા પૂરી પાડી. એનું અધ્યન એમને માટે પ્રેમભક્તિના પવિત્ર પ્રવાહોને પ્રકટાવનારૂં થઈ પડ્યું. એને વાંચતાં એ તલ્લીન બની ગયા. એમના નેત્રોમાંથી આનંદનાં અશ્રુ વહેવા લાગ્યાં. એ શિવભક્તોનાં જીવન એમને ધન્ય લાગ્યાં. એમને થયું કે એમનાં જ જીવન સાચા અર્થમાં સફળ છે - એ પ્રાતઃસ્મરણીય કૃતકામ મહાપુરૂષોનાં, જેમના જીવનમાં ઈશ્વર વિના કોઈ પ્રેય, શ્રેય કે ઉપાસ્ય નહોતું, જેમના હૃદય અને રોમ રોમની રસમય વીણા પર ઈશ્વરના રાગની જ રાગરાગિણીઓ વાગ્યા કરતી, જેમણે પોતાના તનમન પર વિજય મેળવીને આત્માનુસંધાન સાધીને ઈશ્વરના અખંડ અસાધારણ અનુગ્રહની ઉપલબ્ધિ કરેલી, એમનાં જ જીવન સાર્થક હતાં. એમને પગલે ચાલીને જીવનને ધન્ય કરવું જોઈએ. જીવનનો સાચો ને વધારે સારો ઉપયોગ બીજો કયો હોઈ શકે ?

Source: Bhagavan Ramana Maharshi : Life and Works - Sri Yogeshwarji
Source: (શ્રી યોગેશ્વરજી કૃત 'રમણ મહર્ષિ : જીવન અને કાર્ય'માંથી)

Sunday, May 25, 2008

Parivartan no Pravah (પરિવર્તનનો પ્રવાહ) - Ramana Maharshi

If you cannot read the article, than copy paste into your word document: Font Arial Unicode MS required.

(Created by itrans scheme: to read more about itrans click the label itrans on the right panel)

વેંકટરામને એ સુંદર મધુમય મંદિરની નિયમિત રીતે મુલાકાત લેવા માંડી. એ અનુપમ સૌન્દર્યસભર સજીવ મંદિરે એમના અંતરનું ઊંડું આકર્ષણ કર્યું. ત્યાંથી એમને પ્રેરણા મળવા માંડી. એમનો પ્રાણ પ્રજ્ઞાના પાવન પ્રકાશથી પુલક્તિ થવા લાગ્યો.

મીનાક્ષી મંદિર એમનું પરમ પ્રેરણાસ્થાન થઈ પડ્યું. ત્યાંના સરસ શાંત વિશાળ મંડપમાં બેસીને એ ભક્તિભાવયુક્ત હૃદયે ઈશ્વરને અંતરના અંતરતમમાંથી પ્રાર્થના કરતાં કહેતા કે પ્રભુ, મારા પર કૃપા કરો ને મને તમારી વિશુદ્ધ ભક્તિનું દાન દો. હું તમારાં શ્રીચરણોમાં મસ્તક નમાવીને એ જ ભિક્ષાની યાચના કરૂં છું. તમારા અનુગ્રહ પ્રાપ્ત અનેક શરણાગતોની શ્રેણીમાં મને પણ સ્થાન આપો. નાયનારોના જીવનમાં પ્રકટેલા ભક્તિપ્રવાહ જેવો જ ઉત્તમ આદર્શ ભક્તિપ્રવાહ મારા જીવનમાં પ્રકટ હો !

એવી પ્રાર્થના કરતી વખતે એમના હૃદયના સમસ્ત તાર રણકી ઊઠતા. એમનું રોમેરોમ રાગે રંગાઈ જતું. એ પ્રાર્થના મુખમાંથી નહોતી નીકળતી પણ પ્રાણમાંથી પ્રકટતી. એનું ઉદ્ ભવસ્થાન આત્મા હોવાથી એ અતિશય અસરકારક થઈ પડતી. એ વખતે એમની આંખમાંથી અશ્રુ ટપકતાં, એમને રોમાંચ થતાં ને હૃદય રાગમય બની જતું. પ્રાર્થના જ્યારે કોઈ પરિપાટીનું પાલન કરવા માટે નહિ પરંતુ જીવનની એક અનિવાર્ય આવશ્યકતારૂપે થતી હોય છે ત્યારે અત્યંત આનંદદાયક, પ્રેરક ને શ્રેયસ્કર થઈ પડે છે. એમની પ્રાર્થનાના સંબંધમાં પણ એવું જ બન્યું. એ એક પ્રકારની આત્મિક સાધના અથવા આરાધના બની ગઈ. એમને એનાથી અનંત આનંદ મળવા માંડ્યો. એમના આતુર અંતરને ખૂબ ખૂબ રાહત મળી. એ એમના આત્મનિવેદનનું એક અસરકારક અમોઘ સાધન થયું.

Source: (શ્રી યોગેશ્વરજી કૃત 'રમણ મહર્ષિ : જીવન અને કાર્ય'માંથી)

Friday, May 30, 2008

Parivartan No Pravah Cont. (પરિવર્તનનો પ્રવાહ)

If you cannot read the article, than copy paste into your word document: Font Arial Unicode MS required.

(Created by itrans scheme: to read more about itrans click the label itrans on the right panel)

‘આજે પણ મને નથી સમજાતું કે એ વખતે મારા પ્રાણમાં પ્રેમનાં એવાં પાર વિનાનાં પ્રખર પરમાણુઓ કેમ પ્રકટેલાં. એનાં સ્પંદનો એટલા બધાં શક્તિશાળી કેમ હતાં એનો ઉત્તર મારાથી નથી આપી શકાતો. અને એનો ઉત્તર આપવાની આવશ્યકતા પણ કયાં છે ? એ વખત પાણીના પળે પળે આગળ ગતિ કરતા પુનિત પ્રવાહની પેઠે હવે વહી ગયો છે. છતાં પણ એટલું સાચું કે એ સમયનું મહત્વ ઘણું મોટું હતું અને એ અત્યંત મૂલ્યવાન હતો. એની અસર મારા સમસ્ત જીવન પર અને ખૂબ જ શકવર્તી પડી. એ દિવસોનું સ્મરણ કરીને આજે

પણ મારું અંતર અવનવા ગૂઢ ભાવનો અનુભવ કરે છે. એ અનુભૂતિ કેટલી બધી અદ્ ભુત, અનેરી અને આશીર્વાદરૂપ છે ? મીનાક્ષી મંદિરમાં પ્રવેશ કરતો ત્યારે મીનાક્ષી, સુંદરેશ્વર અને ઈશ્વરના અપાર અનુરાગથી આપ્લાવિત અંતરોવાળા નાયનાર ભક્તોની મધુમય મૂર્તિઓનું દર્શન કરતાં મારા પ્રાણમાં પ્રેમનો પ્રવાહ ફૂટી નીકળતો, રોમેરોમમાં રસના ફુવારા ફૂટતાં, આંખમાં અલૌકિક આનંદ અંજાતો ને હૃદય અવનવો ઉત્સવ કરતું હોય તેમ ઊછળવા માંડતું. અંતરમાં પ્રકટેલા ભાવસમુદ્રના પ્રશાંત તરંગો સ્નેહનું સુમધુર સંવાદી સંગીત છોડતાં વિહરવા લાગતાં.'

'એ અવસ્થાને ગમે તે નામે ઓળખવામાં આવે પણ એ અવસ્થા પરમપવિત્ર પ્રેમની હતી એ નિર્વિવાદ છે. મારું પ્રેમપરિપ્લાવિત હૃદય મીનાક્ષી દેવી સાથે વાતો કરવા માંડતું. એ વાતો પ્રેમોદ્રેકની અથવા ભાવદશાની હતી. મારું અંતર ઈશ્વરના એ સાધારણ અનુરાગથી અલંકૃત બનીને એમનું સ્તવન કરતું ને ઊંડા સુખમાં ડૂબી જતું. એ વખતની મારી દશા ખરેખર અદ્ભુત હતી. એ વખતના દિવસો ઝડપથી પસાર થઈ જતા ને ખૂબ જ મીઠા લાગતા. પરમાત્માના પ્રામાણિક પ્રેમીઓની દશા એવીજ હોય છે એવું અનુમાન હું સહેજે કરી શકતો.'

Source: (શ્રી યોગેશ્વરજી કૃત 'રમણ મહર્ષિ : જીવન અને કાર્ય'માંથી)

Wednesday, June 4, 2008

Sri Ramana Maharshi - Purvaparisthiti (પૂર્વપરિસ્થિતિ)

If you cannot read the article, than copy paste into your word document: Font Arial Unicode MS required.

(Created by itrans scheme: to read more about itrans click the label itrans on the right panel)

વેંકટરામનનું મન પણ એવા પ્રખર પુરૂષાર્થને માટે તૈયાર થયું. એમના અંતરમાં આત્મવિકાસના શ્રેયસ્કર ક્ષેત્રમાં આગળ વધવાનો ઉત્સાહ ઊછળવા માંડ્યો. પરિણામે સ્કૂલનો અભ્યાસ એમને ફીકો લાગ્યો. એમનું મન એના પરથી ઉપરામ થવા માંડ્યું. જે ભણતર જન્મમરણની પાર પહોંચવામાં, માનવમનની સમસ્યાઓનો ઉકેલ કરવામાં, પરમાત્માની પ્રાપ્તિમાં, ને જીવનને કાયમ કાજે કૃતાર્થ કરવામાં મદદરૂપ ના થઈ શકે, જેથી મન અને ઇંદ્રિયોને જીતવાનો માર્ગ ના મળે, તે ભણતરથી શો લાભ ? એથી કયો મહત્વનો હેતુ સરી શકે ? એની પાછળ માનવજીવનના મહામૂલ્યવાન સમયને નિર્ગમન કરવાથી શું વળે ? એ સમય ને શક્તિસામગ્રીનો સદુપયોગ જીવનને ધન્ય કરવા, આત્મસાક્ષાત્કાર સાધવા, ને મૃત્યુંજય બનવા માટે જ કરવો જોઈએ. એને માટે કોઈક એકાંત સ્થળનો આધાર લેવો જોઈએ. એ સ્થળમાં એકનિષ્ઠાથી દીર્ઘકાળ પર્યંત સાધના કરવી જોઈએ. જીવનની જે પળો પસાર થઈ રહી છે તે મહામૂલ્યવાન છે, અને એમનો ઉપયોગ એ માટે જ કરવો જોઈએ. અને એ પણ બનતી વહેલી તકે.

Source: (શ્રી યોગેશ્વરજી કૃત 'રમણ મહર્ષિ : જીવન અને કાર્ય'માંથી)

Sunday, June 8, 2008

Sri Ramana Maharshi - Purvaparisthiti Condt. (પૂર્વપરિસ્થિતિ)

If you cannot read the article, than copy paste into your word document: Font Arial Unicode MS required.

(Created by itrans scheme: to read more about itrans click the label itrans on the right panel)

વેંકટરામનની આજુબાજુ ચારે તરફથી વિરોધનો વંટોળ ઊઠવા લાગ્યો. એમની સ્થિતિને કોઈ સહાનુભૂતિથી ના સમજી શક્યું. એમાં કોઈનો દોષ પણ ન હતો; કારણ કે કોઈને એ ભૂમિકાનો અનુભવ નહોતો થયો. સંસારના વિવિધરંગી વિષયો ને રસોમાં ડૂબેલા માણસો આત્મવિકાસની અભીપ્સા કે ઝંખનાને કેવી રીતે સમજી શકે ? એમને એની કલ્પના પણ ક્યાંથી આવી શકે ? એ વખતે આજુબાજુના સમાજમાં જે ધર્માચરણ ચાલતું તે કોઈ પણ પ્રકારની ચમત્કૃતિ કે જીવનશક્તિ વગરનું, રૂઢ, મોટે ભાગે કર્મકાંડ પૂરતું જ મર્યાદિત અને પરંપરાગત હતું. એનો આધાર જીવનની વિશુદ્ધિ કે જીવનના વિકાસને માટે નહોતો લેવાતો, કેવળ આત્મસંતોષ માટે જ લેવાતો. તિલક, કંઠી, દેવદર્શન, મૂર્તિપૂજા, સ્વાધ્યાય તેમજ બાહ્ય વિધવિધાનો ને વ્રતોમાંથી એ ઊંચું નહોતું આવતું. માનવના હૃદયમાં એથી પરમાત્મપ્રેમની પવિત્ર રાગરાગિણી ના પેદા થતી ને માનવનું તંદ્રાધીન અંતર એનો આધાર લઈને પરમાત્મદર્શન માટે આતુર બનીને આક્રંદ પણ ના કરી ઊઠતું. એવા માનવો જન્માંતર સંસ્કારોથી સમલંકૃત સાધકને શું સમજે ? જેને વિષયોની મોહિની ના લાગી હોય તે જ પરમાત્માના પ્રેમીના રાગમય હૃદયની પરિસ્થિતિને પારખી શકે.

પોતાની આજુબાજુની પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિને જોઈને ભવિષ્યના એ સર્વમાન્ય મહાત્મા પુરૂષનું મન અસ્વસ્થ બની ગયું. એમને થયું કે બરાબર છે મને કોઈ સમજી શકતું નથી ને મારું મન અભ્યાસમાં લાગતું નથી તો આ ઘરમાં મારું સ્થાન કેટલું ને ક્યાં સુધી ? જે જીવનમાં સંપૂર્ણ શાંતિ ના હોય એ જીવનની કિંમત કેટલી ? કોઈક કોલાહલરહિત એકાંત શાંત સ્થળમાં જઈને મારા સમગ્ર જીવનને સાધનામાં લગાવું એ જ ઉચિત છે. એના સિવાય જીવનનું સર્વોત્તમ સાફલ્ય નહિ થઈ શકે.

Source: (શ્રી યોગેશ્વરજી કૃત 'રમણ મહર્ષિ : જીવન અને કાર્ય'માંથી)